

NÉPLAP

Kálmán Ferenc kiszgaza képviselő
az összeesküvők mellett lázított

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 50. SZÁM,

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLJETEK!

1947 FEBRUÁR 28, PÉNTEK

Megkezdődött az összeesküvők bűnperének tárgyalása

A budapesti népbíróság csütörtökön tüzte ki az összeesküvők első 13-as csoportja ügyének fő tárgyalását. A népbíróság nagy terjedelmű vádiratában Donáth György volt képviselőt, Dálnoki Veress Lajos ny. vezérrezdést, Szentmiklóssy István ny. őrnagyot, András Sándor ny. vezérőrnagyot, Szentiványi Domokos követet, Arany Bálint gépészmérnököt, Kiss Károly műszaki főtanácsost, Héder János magántisztviselőt, Berkó István alezredest, Sóváry Tihomér ezredest és Fülöp József létszámfelüti ezredest a demokratikus államrend és a demokratikus köztársaság megdöntésére irányuló mozgalom kezdeményezésének és vezetésének bűntettével, Majoros János gépészmérnököt a mozgalomban való tevékeny részvétel bűntettével, Várkonyi László őrnagyot pedig feljelentési kötelezettség elmulasztásának vétségével vádolja. A vád szerint az elmúlt uralmi rendszernek jogfolytonosságát alappon való visszaállítására és a hatalomnak fegyveres erőszak útján való átvtelére törekedtek. Az átvtel időpontját ez év tavaszára tűzték ki.

A népbíróság ötös tanácsa Jankó Péter népbírósági másodelnök elnöklésével feltizkor kezdte meg a köztársaságellenes összeesküvés bűntettével vádoltak első 13-as csoportjának tárgyalását. Az esküdtzéki teremben tartott fő tárgyalásra fogházörök vezették be a vádlottakat. A vádlottak egyik védője, dr. Halász Lajos indítványozta, hogy a bíróság napolja el a tárgyalást, mert szerinte a védőknek nem állott megfelelő idő rendelkezésre az iratok áttanulmányozásához. A népbíróság helyettes elnöke indítvány elutasítását kérte. Az indítványt a tanács el is utasította.

Ezután a terjedelmes vádiratot ismertették, majd dr. Donáth György elsőrendű vádlott kihallgatására került sor.

Donáth az elnök kérdéseire válaszolva kijelentette: nem éri magát bűnösnek, ugyanakkor azonban bizonyos cselekményeket beismer. Elmondotta, hogy 1939-ben lett tagja a Magyar Közösségnek és egész politikai szereplése alatt ennek szellemében dolgozott. Az őstromot a fővárosban élte át, majd a felszabadulás után gyakran találkozott barátjaival és ezek előtt állandóan sürgette a Magyar Közösség reaktiválását. Politikai vezérkar felállítását kívánta a rendszer ellen. Ő vetette fel a katonai szervezkedés kérdését az ügynevezett 7-es bizottság tudtán kívül már mult év szeptemberében. Dálnoki Veress Lajost, András Sándort és Szentmiklóssy Istvánt bízták meg ennek a csoportnak vezetésével. Mult év október 31-én Veress Lajos lakásán beadták meg a később kiadott hadparancsot, amelyben szereplő jogfolytonossági kitéttel — emlékezte szerint — ő vette be a szövegbe, de ha nem így történt volna, ez a meghatározás megfelel mindenben ideológiaiának.

A továbbiakban Donáth György elmondotta, hogy egy alkalommal Kiss Károly felvetette a gondolatot, hogy a Közösséget reaktív-

ják, a 7-es bizottság személyi összetételét megváltoztatják és őt — Donáthot — is beveszik a 7-es bizottságba. Ezen a megbeszélésen elhatározták, hogy körlevéllel fordulnak a Közösség tagjaihoz és értesítik őket a Közösség működésének újabb megindulásáról.

Donáth elmondotta, hogy a fővezérség megalakulása után annak feladata a rejtési szabályok elkészítése, a penetráció volt. Penetráción a meglévő alakulatok kulcspozícióinak megszerzését és saját embereikkel való betöltését érti, valamint a kulcspozíciókban lévő magasrangú tisztek beszerzését a Magyar Közösségbe. Szerinte a katonai szervezkedés csak erre a kettős feladatra terjedt ki. A lehetőségek széles skálájában számításukban szerepet játszottak a csendőrség és a nyugatra távozott honvédelmi alakulatok is.

Továbbiakban a Magyar Közösség célkitűzéseire vonatkozó kérdéseket tett fel a tanácselnök.

Donáth szerint a Magyar Közösség célja Nagymagyarország és ezenfelül a magyar faj szupremáciája. A Magyar Közösség szerint magyar az, aki apai ágon színmagyar származású.

A továbbiakban elmondotta Donáth, hogy a Magyar Közösség

célja a felszabadulás után sem változott. A Horthy-uralom restaurálására vonatkozóan azt vallotta, hogy a jogfolytonosság elve alapján álltak és a legjobb lehetőséget tartották szem előtt, a Horthy-uralom visszaállítását. A jogfolytonosság biztosítására a jelenlegi nemzetgyűlést nem tartotta alkalmasnak.

Elmondotta ezután Donáth, hogy a mai köztársasági államformát nem tartották törvényesnek és jogérvényesnek, ugyanígy nem tartja az ügyében eljáró bíróságot sem jogosultnak az ítékezésre. A 7-es bizottság nem tudott a katonai szervezkedésről és a hadparancs csak terv volt, mert kihirdetésére sor nem került.

Ezután az ügyész azt kérdezte, hogy a Közösség törekedett-e erőhatalmi úton a mai demokratikus államrend megdöntésére.

A vádlott nemmel válaszolt, majd kijelentette, hogy a földre-fomat elvben helyeselték, végrehajtását azonban elítélték. Szerintük az államforma indifferens, ha a vezetés jó.

Ezután Jankó Péter tanácselnök félbeszakította a tárgyalást és közölte, hogy azt pénteken reggel félkilenckor folytatják.

Revízió alá veszik a választójogi törvényt

A legutóbbi napok politikai eseményeiből a főváros jobboldali sajtója azt a következtetést vonja le, hogy a kormány nem mond le és nem mond le a kormány egyik tagja sem, amint azt még szerdán is rebesgették. Az új választások kérdése lekerül a napirendről, azonban már most beszélnek ar-

ról, hogy a választójogi törvényt revízió alá veszik. Természetesen ezt a revíziót a mostani nemzetgyűlésnek kell elvégeznie. A kormány a félbeszakadt pártközi megbeszéléseket újból meg akarja kezdeni s valószínű, hogy az első értekezlet már szombaton összeül.

Itt a jövedelemtöbbletadó

Megjeleni a kormány rendelete a jövedelemtöbbletadó tárgyában. E szerint jövedelemtöbbletadót tartozik fizetni állampolgárságra való tekintet nélkül minden természetes személy, akinek az ország területén mező- és erdőgazdasági ingatlanokból, házbirtokból, a együttes kereseti és jövedelemadó alá tartozó, hasznofelhajtó foglalkozásból, tőkevagyonból, tantiemből és egyéb jövedelmi forrásból, — kivéve a szolgálati és munkaviszonyból származó járandóságokat, valamint a nyugdíjakat — együttesen havi ezer forintot meghaladó összegű tiszta jövedelme van.

mét is számításba kell venni. A havi tiszta jövedelem ezer forintot meghaladó része után a következőképpen kell kiszámítani a havi jövedelemtöbbletadót: Ha a havi adóalap az 500 forintot nem haladja meg, 10 százalékos, ha 500 forintot felül van, de az ezer forintot nem haladja meg, 50 forint, az 500 forintot felül rész 25 százalékos, ha ezer forintot felül van, de a háromezer forintot nem haladja meg, 175 forint és az ezer forintot felül rész 50 százalékos. Végül, ha a háromezer forintot felül van, 1175 forint és a háromezer forintot felül rész 75 százalékos.

Az adóalany tiszta jövedelmének megállapításánál a feleségnek és a háztartáshoz tartozó kiskorú gyerekeknek adóköteles jövedel-

A rendelet 1947 január 1-ével lép hatályba s végrehajtásáról a pénzügyminiszter gondoskodik.

Pártkülönbség nélkül ünnepelte a nemzetgyűlés Gerő miniszter költségvetési beszédét

A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén a közlekedésügyi tárca költségvetését Gyócsi Jenő (MKP) előadó ismertette. Rámutatott arra, hogy közlekedésünk a háború után milyen állapotban volt és felsorolta az ezen a téren elért kimagasló eredményeket.

Nógrády Sándor (MKP) ismertette azokat a szociális változásokat, amelyek a közlekedési dolgozók körében léptek életbe. Leszögezte, hogy a közlekedési minisztérium a terengésszerű lehetőségeit megteremtette és a párt hároméves terve ezt a lehetőséget az élet minden vonatkozására hiszelelti. Új kormányzatot kíván, amely biztosítja, hogy a dolgozók élvezhetik majd munkájuk gyümölcsét. A költségvetést elfogadja.

Marosán György (szoc. dem.) leszögezte, hogy a felszabadulás után ezen a téren a fasiszta rombolás eredményeként semmi sem állott rendelkezésre, ma pedig felletto állunk sok olyan országnak is, amelyet nem dúlt fel a háború. A költségvetést elfogadja.

Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter válaszolt az elhangzott felvetésekre. A közlekedésügyi tere a szörnyű pusztulásból úgy, ahogy sikerült kikerülni. A közlekedésügyi kormányzat döntő kérdésnek tekintette kezdettől fogva a vasút kérdését, de nem hanyagolják el a többi kérdést sem. Minden nehézség ellenére fejleszteni fogják a teherszállítást. Új menetrendet dolgoztak ki, amely előreláthatóan május 4-én lép életbe és amellyel lehetőség lesz képest javítani akarnak a helyzetben. A jelenlegi 5 gyorsvonatot helyett 12 gyorsvonatot fog-

nak járni, de ugyanakkor csökkenik a gyorsmotorosok számát, az eddigi 7-ről 4-re.

Nagy gondot fordítanak a munkészonatokra is és itt a helyzetet igen nagymértékben kívánják javítani.

A hidépítésekkel foglalkozott ezután a miniszter és megállapította, hogy az ideiglenes és féléllandó megoldások helyett most már itt az ideje a végleges megoldásokat megteremteni.

A gépkocsiközlekedésről szólva megállapította a miniszter, hogy nincsen szándékában sem a MATEOSZ-t, sem más közlekedési vállalatot államosítani, de nem mondhatunk le arról, hogy magá-

nak az államnak is legyenek gépkocsijai.

Az utakról szólva megállapította, hogy elsősorban a fő közlekedési utakat s ezután a másodrendű és harmadrendű utakat kell rendezni. A hároméves terv 1900 km bekötő út létesítését irányozza elő és még ez időpont lejártá előtt a posta járatainak beállításával megszervezik a vasútvonalról távoleső falvak személy- és csomagszállítását.

A magyar posta sem maradt el a közlekedés többi ágai mögött fejlődés tekintetében. A helyzet az, hogy az automata központoknak csak mintegy fele működik a

németek pusztításai következtében.

A közlekedésben foglalkoztatott szakemberekről szólva megállapította, hogy amíg a multban 1222 mérnök állt rendelkezésre, ma mindössze 825 dolgozik. A minisztérium célja a szakemberek szaporítása és ezen belül az a szándéka, hogy kevelbeli kétkézi dolgozók gyermekeit igyekezzenek nevelni. A minisztérium rendelkezést bocsátott ki, amely szerint 6 óras munkateljesítmény után 8 órát fizetnek meg azoknak a tanfolyamra járó dolgozóknak, akik a tanfolyam vizsgáit sikerrel teszik le.

A miniszter beszédét a Ház minden oldalán egyöntetű nagy és lelkes tapsal fogadták.

A nemzetgyűlés a tárca költségvetését általánosságban és részleteiben elfogadta.

Az ülés 6 óra előtt ért véget.

A közalkalmazottak egyhatedrészét lehet soronkívül előléptetni

A szerdán elhasznált minisztertanácsot csütörtökön tartotta meg a kormány Nagy Ferenc miniszterelnök elnöklésével.

A Gazdasági Főtanács javaslata alapján hatályon kívül helyezték azt a korlátozást, amely szerint a kollektív szerződések hatálya alá tartozó munkavállalóknak természetben élvezett lakások bérértékének címén levont összeg egy szoba esetén a havi fizetés 5%-nál, kétszobás vagy ennél nagyobb lakásnál 10%-nál több nem lehet.

A B-lista revízió határidejét 1947 március 31-ig meghosszabbították.

Hozzájárultak a 15 millió dolláros amerikai hadsergelszerelési feleslegkölesön keretének újabb 15 millió dollárral való felemeléséhez.

A közalkalmazottak soronkívül előléptetésének kérdését úgy szabályozták, hogy ugyanazon szakba és fizetési osztályba tartozó közalkalmazottak számának egyhatedrészét lehet soronkívül előléptetni.

A folyó évi előléptetések 1947. év június 31-ig terjesztendők elő, de számba kell venni azokat az alkalmazottakat is, akik 1945. december 31. napja óta előléptek.

Rätz Jenő pénzügyminiszter ez után ismertette a minisztertanács előtt a magyar építőipari munkásság képviselésének, a MEMOSZ-nak beadványát, amely a téli munkátlanisági időszakban előállt igen súlyos helyzetet tárta a kormány elé. A munkanélküliek sürgős megsegítésére a minisztertanács rendkívüli kölcsönt szavazott meg.

Az 1,600,000 forintos kölcsön szétosztásáról a MEMOSZ gondoskodik.

hogy az arra rászoruló és az igazolt építőipari munkásokhoz jusson a megszavazott kölcsönből kiutalt segély.

Rendszeres anyagkiutalásra van szüksége Debrecennek

Az Anyag- és Árhivatal elnöke is elismerte a szénhelyzet súlyosságát

Varga István, az Anyag- és Árhivatal Debrecenben tartózkodott elnöke szerdán este a város háza kistanácstermében az érdekképviseletek, hatóságok s politikai pártok képviselőinek bevonásával értekezletet tartott, amely a késő esti órákba nyúlt.

Varga István felszólalásában megemlítette, hogy ez az első ilyen természetű vidéki látogatása, amelyre Hankóczy Ferenc, a közellátásügyi felügyelőség itteni vezetője hívta fel a figyelmet. Mikor beszámolt Debrecen súlyos anyagellátási problémáiról, elhatározta, hogy arról személyesen győződik meg. Meglepte a tökéletesen kiépített debreceni árelőnézési rendszer, amely Kádor Elzának, a csoport vezetőjének érdeme. A felvetett kérdések közül elsősorban a Ménéz János által említett problémákra választott. Igazat adott minden egyes kérdésben a Kommunista Párt felszólalójának, mert maga is tapasztalta, milyen súlyos a szénhelyzet Debrecenben. A város részére 50 vagon szén utal ki, de maga is tudja, hogy ezzel meg a probléma nem oldódott meg. Ez csupán a hányamunkásságnak az eddigihez hasonló erőfeszítésével, a termelés további fokozásával érhető el. Szappangyártás céljára 150 mész marónátront tud biztosítani és 2 vagon olajat bocsát rendelkezésre. A papírárak kérdésében még nem történt döntés. Az üvegkiutalás eddigi rendszerében valami mulasztás történt, ha a város hivatalos kiutalásban nem részesült és iskolák maradtak ablaküveg nélkül. Ezt a kérdést hivatalában fogja megvizsgálni. Egyelőre 12.000 négyzetméter üveget fog fokozatosan Debrecen számára juttatni. A vaslemez kérdése igen nehéz, mivel az üzemi berendezések jelenleg nem a legelőkeltebbek. Egy bizonyos mennyiséget, bár nem a kívánt vastagságban, de rendelkezésre fog bocsátani. Fekete vaslemezről 500, horganyozott lemezről szintén 500 kilogrammot utal ki. A mezőgazdasági üzemanyag és az anyagellátás fővárosi és vidéki arányosítása most áll tárgyalás alatt.

A cipőárak kérdésében az államtitkár válaszával — a dolgozók érdekeinek figyelembevételével — semmi körülmények között sem érthetünk egyet. Ő ugyanis jelentéktelennek tartja a cipőárak 5 százalékos emelését és azzal állítja szembe, hogy az egészen magas luxuscipőárakat viszont csökkentették. Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy a szegény emberek drágábban, a gazdagok viszont olcsóbban jutnak ezután lábbelkéhez.

Egyébként a bőrellátás terén javulás várható a külföldről behozott áru megérkezése után. A keménybőrhiányt gumitalp gyártásával is igyekeznek pótolni. Igéretet tett 5000 kőbőrdoboz és néhány mázsa egyéb speciális kiutalására, zománccsodények, rézgálionak és 60 mázsa szappannak a debreceni kereskedők rendelkezésére bocsátására. A textilárakból 18.000 métert biztosít és tárgyalások folynak 5000 pár típuscipő kiutalására is. A kovácsmesterek részére másfél vagon kovácszenetet, míg a mező-

gazdasági munkások számára 2000 kaszát tud biztosítani.

A jelenlegi és súlyos kifogás alá eshető ipari árendeleket úgy igyekeznek majd javítani, hogy szakmánként bontják fel és a haszonkulcsokat pontos kivizsgálások alapján állapítják meg. Rövidesen megjelenik az a rendelet is, amely a gyáraknak befizetett előzetes összegek után pöndből állapít meg és ez valószínűleg rendet teremt a textilgyárak frontján, — fejezte be tájékoztatóját Varga István államtitkár,

amelyért Debrecen város nevében Óry főispán mondott köszönetet. Méltányoljuk azt a segítséget, amellyel az államtitkár és a kíséretében lévő szakemberek Debrecen súlyos szén- és anyagellátási helyzetén akarnak javítani. Ha az ígért anyagok megérkeznek, jótékony hatásuk a város gazdasági életében nem marad nyomtalanul. Senki se higgye azonban azt, hogy csupán ajándékokkal a város gazdasági problémáit meg lehet oldani, ha a rendszeres kiutalás során nem történik változás az anyagellátás eddigi rendszerében.

Az államtitkári látogatástól elsősorban azt várjuk, hogy az öt napra elegendő szénajándékon túl rendszeres kiutalást biztosítsanak a Válgátsai Vállalat, a Klímákai telep és az ipari üzemek számára.

Tízezer tonna lisztet hozunk be az országra

Megállapították a bankjegyforgalom felső határát

A kereskedelmi miniszter felhatalmazást kapott arra, hogy tízezer tonna liszt behozatalára tegye meg a szükséges intézkedéseket. A hitelügyintézés során a Gazdasági Főtanács ülésén megállapodás történt abban, hogy a bankjegyforgalom felső határa 1100 millió forint lesz.

A munkásegység két nagy hívét, Riest és Marosánt választotta meg főtitkárhelyetteseknek a Szociáldemokrata Párt

A Szociáldemokrata Párt vezetősége tegnap este tanácskozott a politikai helyzetéről. A pártvezetőség megválasztotta az új főtitkárhelyetteseket Riest István igazságügyminiszter és Marosán György képviselő személyében.

A pártvezetőség változatlanul azon az állásponton van, hogy a

válságot meg kell oldani a demokrácia megerősítése érdekében, de politikai biztosítékok szükségesek ahhoz, hogy a koalíció további munkája és fenntartása zavartalan lehessen. A dolgozó tömegek politikai és gazdasági nyugalmat és biztonságát kívánják.

Elfogta a fatolvajokat — beverték a fejét

Demeter Imre 24 éves hajdú-böszörményi földműves az egyik Böszörmény-környéki tanya hájáról ki szekerével. Utközben arra lett figyelmes, hogy az útment akácosát négy ismeretlen ember erősen irtja.

Demeter megállította a lovakat, leszállt kocsijáról és rákiáltott a szürkület leple alatt fát vagdaló ismeretlenekre, azok azonban rá se hederítettek, hanem nyugodtan folytatták tovább a láthatólag már régóta üzött foglalkozásukat. A fiatal ember odament a törvénytelen favágókhoz, hogy megnézzék: kik irtják olyan szorgalmasan a város erdejét.

Az lett a dolognak a vége, hogy a fatolvajok közrefogták és az egyik a kezéigében lévő kisbaltával alaposan fejbesújtotta Demeter, akinnek arcát azonnal elöntötte a vér. Segítségért kiáltott, mire azonban a legközelebbi lánnyal elősiettek, Demeter Imre vérbefagyva feküdt a földön, míg a vakmerő merénylők eltűntek a sötétségben.

Demeter súlyos sérülésével be-szállították a debreceni kórház sebészeti osztályára, az elvételt fatolvajok kézrekerítésére pedig erőyes nyomozást indított meg a böszörményi rendőrcsapat.

Megjelent a vagyonadóról szóló rendelet

A vagyonadóról szóló kormányrendelet a hivatalos lap esütörtöki számában jelent meg. Eszerint vagyonadó kötelesek fizetni a magyar állampolgárok, ha a magyar állam területén laknak, vagy itt rendelkeznek lakásuk van, az ország területén lévő minden adóköteles vagyonuk, valamint külföldön lévő adóköteles tőkevagyonuk után, továbbá a külföldön lakó magyar állampolgárok a magyar állam területén lévő minden adóköteles vagyonuk után és a külföldi állampolgárok is, ha a magyar állam területén laknak, vagy legalább egy évig egyfolytában itt tartózkodnak, az ország területén lévő minden adóköteles vagyonuk, valamint a külföldön lévő adóköteles tőkevagyonuk után.

Vagyonadót kötelesek fizetni a részvénytársaságok, betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, bányatársulatok is, ha székhelyük a magyar állam területén van, vagy telephelyük a magyar állam területén üzleti tevékenységet folytatnak.

Az adóköteles természetes személy vagyonához a feleségnek és a kiskorú gyermeknek vagyonát is hozzá kell számítani. A vagyonadó alapja a természetes személyeknél az adóköteles vagyon tiszta értéke, vállalatoknál a vállalat saját tőkéje. Az adó alá eső vagyon az adóév első napján meglévő állapota szerint kell adóalapjának meghatározása végett számbavenni. Az adóév folyamán szerzett vagyon csak a következő évben esik adó alá. Részvénytársaságoknál a saját tőkét az adóévvel megelőző évben készült mérlegben feltüntetett összeggel kell számításba venni.

A vagyonadó természetes személyeknél progresszíven emelkedik és 20.000 forint értékű vagyonon felül kell fizetni. A legkisebb összeg 100 forint, 100.000 forintnál 620 forint, egymillió forintnál 12.800 forint, 20 millió forint felül a vagyon 3 százalékát kell fizetni. Természetesen sok kisebb, közbeeső fokozat is van.

A részvénytársaságok, vállalatok vagyonadójaának kulcsa, ha az adóalap 500.000 forintot nem halad meg, 6 százalék, egymillió forintig 7, ötmillió forintig 8 százalék, ezen felül 1 százalék. A rendelet január 1-én kezdődő érvényét kihirdetése napján lép hatályba.

MNDSZ

A Magyar Nők Demokratikus Szövetségének tégláskerti szervezete vasárnap délután összejövetelt rendez a tégláskerti Nőszövetség helyiségében. Vendégeket is szívesen lát a vezetőség. Az összejövetel kezdete délután 6 óra.

VÁLASZOLUNK

Ha azt akarja, hogy ügyes-bajos dolgában eljárjunk, akkor még ma adja fel postát, vagy hozza fel személyesen kérését a „Néplap” szerkesztőségébe. Vasárnapi számunkban szokás szeriolt minden hozzánk fordulónak részletesen válaszolunk.

Társas munkaházakat építenek Debrecenben

Az építésügyi miniszter az ipari jellegű városokban, köztük Debrecenben is, háromemeletes társas munkaházakat építést határozta el. A rendelkezés szerint a városnak ingyenesen kell felajánlani városi tulajdonban lévő telkeket, olyanokat, amelyek közművekkel vannak ellátva. A város műszaki ügyosztályának záros határidőn belül be kell jelenteni azokat a telkeket, amelyek társas-házak építése szempontjából számításba jöhetnek. A tervezet szerint egy házban 20 lakás lenne és

még ebben az évben elkezdendők az építkezések.

Kalenda Lóránt műszaki tanácsos közölte, hogy elsősorban a Hajnal-utca és Baranyi-utca sarkán lévő telok, valamint a Szoboszló-úton lévő városi telkek jönnék számításba. Hangsúlyozta a műszaki tanácsos, hogy a munkakialakításhoz nyitható szem-pontjából óriási jelentősége van ennek az akciónak és a városnak mindent el kell követni a sikeres végrehajtás érdekében.

Szerelmi bánatában hasbalötte magát

Öngyilkos lett Futó Antal 20 éves nádudvari malomkönyves az egyik ottani vendéglőben. Itor-zás közben egyszerre csak felugrott az asztal mellől, előrántotta farszéből a csőretöltött revolvert és hasbalötte magát. Utána életlenül vágódott el a padlón.

A korcsmban tartózkodók azonban szekeret szereztek és még az éjszaka folyamán beszálították a szerencsétlen fiatalembert — aki állítólag szerelmi bánatban szánta rá magát erre a végzetes lépésre — a debreceni kórházra.

Aki szerint a nagybirtokosok véres verejékekkel szereztek a földet

A népbíróság ötös különtanácsa csütörtökön tárgyalta Fekete László 39 éves hajdúszoboszlói volt fodrászsegéd, piaci ellenőr bűnügyét, akit a demokratikus köztársaság alapítóményei elleni izgatással vádolt a népbíró.

Fekete 1946 augusztus 14-én Magyar Lajos gazda szekerén ment ki a határba. A kocsira felkerekedett Elek Sándor újgazda és két társa. Beszélgetés közben Elek szóba hozta a malomok közsegítésének kérdését, mire Fekete kifakadt, mondván, hogy „Csak gazemberek kívánják a malomok közsegítésének kérdését, mert akkor nem lehetne nyugodtan feleketen öröklőtni”. Vita támadt,

amelynek során Fekete így nyilatkozott: „Minden tekerő földet kapott, mert elrabolták a földet azoktól a földbirtokosoktól, akik azt véres verejékekkel szereztek meg maguknak.”

Fekete összefüggéselentlenül védekezett s azt állította, hogy Elek régi haragosa, Eteken kívül azonban a másik két teljesen érdektelen tanú is megerősítette a vádiratban foglaltakat. A népbíróság bűnösnek mondta ki a nagybirtokos barátját s négyhónapi fogházza és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére ítélte. A népbíró megnyugodott az ítéletben s így az azonnal jogerőre emelkedett.

SZÍNHÁZ

TAKÁTS ALICE: MEZEY MARIA

Szomorj Deszö egyedülálló jelensége a magyar irodalom félmúltjában — ez a folytonosan lelki göröcsökben hánykolódó, izzó szótávkát kilövelő, öngyönyörbe szédült lélek, aki volt, tudóklőlen dekadens.

Azért a Takáts Alice, ez a húsz évvel ezelőtti mű nem érdektelen dráma, mert itt érvényesülni tudott Szomorj nem közönséges komponáló készsége, kibontakozhattak konstruktóri kvalitásai és a részletek sem annyira anyagdolgoltak, hogy megbontanak az egész egyensúlyát. A konfliktusa — Szomorj azért híu itt is önmagához — olyan szituációban fejlődik ki, amely éppen csak ebben az esetben lehetséges. Az orvosnő, aki magára, nézve igenlően oldja meg azt a sokat vitatott problémát, hogy a gyógyíthatatlanul szenvedő beteget meg lehet-e váltani s akiért a szerető és szeretett, genialis férfi feláldozza magát — amit ez a börtönben ül helyette, önmagától való menekülészserűen szeretője lesz egy sofförkarakternek, aki éppen „nem tünemény! Isten őrizt! egy berlini rajongó holdsütésben”, ha egyébként derék fiú is. Az összeomlás csak morális, a drámát nem zárja le a fenégsége esztétikai távlatot adó halál: a végén az élet, a minden megsemmisülést túllő élet eleven parancsa érezhető, az anyaság misztériuma elől visszavonul a követelő tragikus végzet.

A Takáts Alice nem a ma drámája annyira individuálisak a karakterei, annyira csak egyszerűen előfordulható a konfliktus és zavaros az ezmei tartalma is, de azért nem érdektelen. Különösen akkor nem, ha jól játszik, ami nem kis feladat, hiszen a Szomorj-alakok exaltált böbeszédűségben szenvednek, úgy, hogy sokszor

gyegyenesen monodramatikussá lesz az előadás. A vendég Mezey Mária, aki méltán előkező helyet foglal el a mai magyar színház élvonalában, remekül meg tudja teremteni maga körü a levegőt, elsősorban is megragadó intellektualitásával, az egész „figura vibráló” létezésével, rejtett remegésével, mely és igaz hangjaival, a második felvonás súlyosan próbáltató, megdöbbentően gyors hangulati átmeneteinek megoldásában és ennek fokozati felépítésében pedig technikailag is egészen nagyvonalú. Kormos Lajos ösztöttebb egyéniség a figuránál, amiben egyébként őszinte és közvetlen, Mezey Lajosban viszont nincs meg az a nagy egyérszerűség és belező izzás, ami Marso-vitehoz szükséges. Károlyi István prof-fesszora nyomatókos és fölényes. Szabó Samunak sok hamis hangja akad, viszont igen kvalitásos Ujvárossy Kato és Soltz Bertalan teljes illúziót keltő epizódalakítás. (51)

A Kamaraszínházban a „Kis Eyoit” című Ibsen-színmű bemutatója nem szombaton, hanem vasárnap lesz.

Debrecen város zeneiskolája pénteken, február 28-án délután 6 órakor tartja I. nyilvános hangversenyt a zeneiskola nagytermében. Széle-Margit és Gulyás László zongora taneszek akadémiai növendékek Chopin-estje. Műsor: h-moll és b-moll szonáták és 12 tanulmány op. 25. Jegyek igényelhetők a titkári irodában.

Selyem harisnyák női nadrágok
CARTON, Hanell inganyag nagy választékban
Tóthfalussynál
Diac-u. 40. HANGYÁ

Kálmán

A Kisgazda

A Független zetgyűlési ke Ferenc Hajdu ottani kisgazd lysiségében tago tikaik beszámolo körben érezve mást intézett a tájában és e len különösen.

Természetese riummal kezd többek közt, h

„Budapest n sirt szemmel utca és az felé, mert tu hatjuk, hogy bűnösök, ak tallan emb A koalíciót s Feltejték nek Kisgazdapárti

Munká

A Munkásak sán a közgazda értékföbbletes László. Az előa den alakjomm pártszervezet V 58, szám alatt nek, fél 6 órai

Zenés takar az R-gár

Zenés jakarod teken este a M Párt rendező g sége. A hősi es szouázása szom majd este 8 óra sportcsarnokába rendeznek. A avatják fel a gárdistákat, m tételre kerül a nokot sürrün sokkal jobol órákban pedig nak be az érde

Nem jelent n

Gavallér Anó táborús bűnügy a népbíróság Gavallért azz 1944-ben felje baum Mór sző szőkní készül a internájóltáborba megleste az ügy A tárgyalást tett megtartani kívül nem je védőügyvéd seu

VÁ
SÁ
NŐI
K
A
B
A
T
SZÉCHEN

ALFÖLDI
TAKARÉKPÉNZTÁR
DEBRECENBEN
a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézeté.
Betéteket legelőnyösebben gyűmölcsöztet. Foglalkozik a banküzlet minden ágával. Szolgáltatás előkelő, gyors és pontos.

Kálmán Ferenc kizsզdapárti képviselő szerint az összeesküvők ártatlanok, azok a bűnösök, akik elfogták őket

A Kizsզdapárt hajdúböszörményi képviselője „felborítja a koalíciót“

A Független Kizsզdapárt nemzeti képviselője, Kálmán Ferenc Hajdúböszörményben az ottani kizsզdapárti szervezet helyiségében taggyűlést tartott. Politikai beszámolójában — bizalmas körben érezvén magát — kihoznást intézett a demokrácia ellen ártatlanságában és egyes szervezetei ellen különösen.

Természetesen a belügyminisztériummal kezdte. Azt mondta többek között, hogy

„Budapest népe iszonyatos kisértést szenvedett a Markóczy és az Andrássy-út 60. felé, mert túlzás nélkül mondhatjuk, hogy inkább azok a bűnösök, akik ezeket az ártatlan embereket lezárták.“

A koalíciót sem hagyta békében. Felvetette neki a kérdést, hogy kizsզdapárti többség mellett ho-

gyan fajúhatnak ennyire a dolgok. Azt válaszolta: „Úgy voltunk vele, mint a moslékba esett csirke, most azonban a csirkét kiemeltük és száradóban van.“

Most már aztán mi mondjuk, hogy ne tovább. A koalíciót felbontjuk.“

Amint végezték a koalícióval, nekiment a Bajódaei Blokknak is. Róla csak azt a megjegyzést tette, hogy „Nem szeretnék ezeknek a bűrűkben lenni, mert már az utolsókat rúgják.“

Nem feledkezett meg a Magyar Kommunista Párttól sem. Egyik képviselőjéről nyomdafestéket el nem bíró szavakat használt: közölhető kifejezése a következő: „A Magyar Kommunista Párt agitátorokat küldött szét az országban. Ezeknek célja a Kizsզda-

pártba okádni a rágalmakat az összeesküvéssel kapcsolatban. Ha ilyeneket hallottok, kedves barátaim, gúnyos mosoly legyen választok, mert ebből egy szó sem igaz.“

Az összegyűlték között voltak olyanok is, akiknek nagyon jónestek a demokráciellenes megnyilvánulások, mert Csorba János rabló zsiványbandának nevezte a hajdúböszörményi házhelyi igénylőket.

Mit szólnak a koalíciós pártok Kálmán Ferenc képviselő beszédéhez? A rendőrség gyalázásához és az összeesküvők dicséretéhez? Mit szólnak a koalíció felbontására irányuló kijelentéséhez? És mit szól a Független Kizsզdapárt központi vezetősége a moslékhoz és a csirke megtisztításához?

Március 8-án kezdődik a szakszervezetek megyei konferenciája

A szakszervezetek megyei konferenciájának előkészítése fölöttébb a szakmaközi bizottság szerdai ülését.

A konferenciát március 8-án délelőtti 10 órakor a bőripari munkások dalárdája, majd Molnár József megyei bírók nyitja meg. Kossa István helyettese, Píros László központi küldött tartja meg utána referátumát. A megyei szervezeti munkáról Molnár József megyei bírók tart beszámolót, amit vita követ. Délután a konferencia résztvevői a „Gazdag menyasszony“ című filmet tekintik meg az Apolló-filmszínházban.

Másnap, vasárnap a szervezési kérdéseket a Szakszervezeti Tanács kiküldötte ismerteti. Végül az oktatási, mezőgazdasági, szövetkezetügyi és nőkérdések kerülnek megvitatásra.

A konferencia tiszteletbeli elnökségére Szabó István (MKP) és Szabó István (SZDP) nemzeti képviselőket, Balogh István főispánt, Szabó Kálmán polgármestert, Végh Dezső h. polgármestert és Molnár Győző rendőrfőkapitányt kérték fel. Az elnökség és rendező bizottság, valamint a többi előkészítő bizottság tagjait is megválasztották.

Több ezer forintos szeszlopás a zsuzsi-vonaton

Nagyarányú lopás történt a Nyírmártonfalva—Debrecen között közlekedő zsuzsi-vonaton. 3176 liter szeszt szállított a nyírmártonfalvai szeszfeldolgozó Kisvárdára. A szállítmányt szabályszerűen feltették a vonatra s mikor Debrecenben levették a kocsiából, feltűnt a kísérőnek, hogy

az egyik hordó túlságosan könnyű.

Kitűnt, hogy nem kevesebb, mint 447 liter szeszt lopott ki valaki a hordóból, melynek az értéke szerény számítások szerint 6280 forint.

A rejtélyes lopás ügyében a rendőrség megindította a széleskörű nyomozást.

Újra elnapolták a büdsszentmihályi ablakbeverők ügyét

Már tárgyalta egyszer az ötös tanács Varga Sándor szövetkezeti ü. v. igazgató és Kuk Lajos tisztviselő, büdsszentmihályi lakosok ügyét, akik 1946 május 16-ra virradó éjjel Büdsszentmihályon több ház ablakát bevették, majd több tanú előtt antiszemita kijelentéseket tettek. Az első tárgyalást azért kellett elnapolni, mert két

miskolci koronatanú nem jelent meg. Tegnap a tanúk megjelentek, viszont nem jöttek el az előzőleg kihallgatott tanúk. Mivel a tanácsban időközben bíróválasztás történt, a törvény szerint ezeket a tanúkat is újra ki kell hallgatni. Így a tárgyalást újra elnapolták.

Botrányba fulladt a Csokonai-színház társulati ülése

Schiller József, a színészek szakszervezetének alelnöke Debrecenbe érkezett a Csokonai-színház üzemi bizottság választásának levezetésére. Csütörtök délelőtti társulati ülést hívtak össze. Elsőnek Schiller a színészek szabad-szervezetének nevében szolt a társulathoz és ismertette az üzemi bizottság jogait és kötelességeit, Molnár József pedig a szervezett munkásság támogatásáról biztosította a társulat tagjait és hangsúlyozta a színészek osztálytudatának fontosságát. Eddig békés hangulatban folyt az ülés.

Ezután Dauliss Győző felolvasta a „Néplap“nak a Csokonai-színházról kapcsolatosan megjelent cikkét. Vita keletkezett, mind jobban elmérgesedett a helyzet, végül az igazgató felugrott és elrohant a társulati ülésről. Felborult a rend, a társulat egyes tagjai élesen kiálltak az igazgató mellett és kikelték azok ellen, akik a szakszervezethez fordultak segítségért. Ezzel a ténykedéssel állítólag „kivitték a színház belügyeit“. Súlyos kijelentések hangzottak el mindkét oldalról és teljes zűrzavarban oszlott szét az ülés.

Nagyon szomorú tanulságokat rejt magában a botrányba fulladt társulati ülés. A színpadi jelenetek és a tények elferdítése nagyon

Nagyon szomorú tanulságokat rejt magában a botrányba fulladt társulati ülés. A színpadi jelenetek és a tények elferdítése nagyon

Munkásakadémia

A Munkásakadémia mai előadásán a közgazdasági sorozatban az értékterjesztésről ismerteti Vég László. Az előadások ezentúl minden alkalommal a Belvárosi I. pártiszervezet Vörös Hadsereg-útja 88. szám alatti helyiségében lesznek, fél 6 órai kezdettel.

Zenés takaróval kezdődik az R-gárda ünnepélye

Zenés takaróval kezdődik pénteken este a Magyar Kommunista Párt rendező gárdájának ünnepsége. A hősi emlékművek megkoszorúzása szombaton délután lesz, majd este 8 órai kezdettel a DVSC sportcsarnokában műsoros estet rendeznek. A műsor keretében avatják fel a debreceni rendező gárdistákat, majd a fogadalomkötélre kerül a sor. A sportcsarnokot sűrűn közlekedő villamosokkal lehet elérni, a késő esti órákban pedig teherautót állítanak be az érdeklődők számára.

Nem jelent meg a védőügyvéd

a védőügyvéd

Gavallér András tárgyalásos lakos bábors ügyét tárgyalta volna a népbírósg Tomoia-tanácsa. Gavallért azzal vádolják, hogy 1944-ben feljelentette dr. Teitelbaum Mór sz. ovák ügyvédet, hogy szökni készül a hajdúszentgyörgyi internálóláborból. Egy SS-lászt megleste az ügyvédet s agyonlőtte. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert két tanú kívül nem jelent meg maga a védőügyvéd sem.

Vasárnap tartja második közgyűlését az MNDSz

A Déri-múzeum előadóterme lesz a színhelye a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége vasárnapi közgyűlésének. A konferencián a politikai és szervezeti beszámolókat után az új tisztikart is megválasztják. Fennállása óta a

második közgyűlése ez a Nőszövetségnek. Minden előkészületet megtettek, hogy a konferencia kellőképpen támassza alá azt az eredményes munkát, amelyet eddig Debrecenben általános elismerés mellett végeztek.

Még mindig petróleumlámpánál operálnak szénhiány miatt a debreceni klinikán

Beszámoltunk már arról, hogy a „Néplap“ sorozatos közleményei nyomán az Anyag- és Árhivatal két megbízottat küldött Debrecenbe a város szénellátásának kivizsgálására. Opris Oszkár és Aranyos Árpád, akik ezt a vizsgálatot végezték, a szerdai nap folyamán a klinikát látogatták meg, ahol a „Néplap“ cikkeit igazoló, egészen tragikus állapotokról szereztek tudomást.

A klinikának a kultuszminisztérium által biztosított ellátmánya olyan kevés, hogy abból a kiadásokat fedezni alig tudják. Hamod nyolc nagyobb szénkiutlásra, még abban az esetben sem tudnak ezt pénzrel megváltani. A havi 120.000 forintos ellátmányból 70—80.000 forintba kerül csupán a szén, a többi pedig dologi kiadásokra szükséges. Így a klinika helyzete rendkívül súlyos és mindent meg kell tenni, hogy a kormányzat ezen idejében segítsen.

A klinikának önálló villanytelepe van, azonban a esékely szénmennyiség következtében csupán nappali üzemt tudnak tartani. Így éjjel, szünetekben, műtöknél és más sürgős esetekben petróleumlámpa fénye mellett kénytelenek az orvosok felelősségteljes munkájukat végezni. Mára csupán 3—4 héten egyszer kerül sor. A fehérmű még új betegek esetében is tisztátalan és nem tudják megfelelő időben cserélni.

A klinikán tapasztalt helyzetről korábban az Anyag- és Árhivatal Debrecenben tartózkodó elnökének számoltak be, de jelentésüket a MÁSz-hoz és a Gazdasági Főtanácshoz is eljuttatták. Kitalálás van tehát arra, hogy a „Néplap“ aklója eredményre vezet a klinikai tép megsegítése ügyében.

Rejtélyes halott a Böszörményi-úti sorompónál

Ismeretlen közepkorú férfi találtak csütörtökön virradó reggel a Böszörményi-úti vasúti sorompónál véres arccal elterülve a fagyos földön.

A rendőri nyomozás eddigi eredményei szerint Ferenczi Béla a halott, s minden valószínűség szerint tüdővérzésben halt meg.

Ferenczi közös itatózás után Kutassi István, István-út 7. szám alatti lakossal hazafelé indult. A sorompónál elvágódott s orrán száján ömleni kezdett a vére.

Kísérője nem jadozt rajta segíteni, s mivel erősen be volt rúgva, arra sem volt gondolja, hogy azonnali segítséget hozzon társának.

Hajnalit jelentkezett csak a rendőrkapitánysági ügyeletesnél, s a rendőrség rögtön ki is ment a helyszínre, akkora azonban a szerencsétlen ember már halott volt.

A nem teljesen tisztázott ügyben a rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

Vigszínház-mozi

Debrecenben először:

A legszebb szerelmi regény

VÁGYAK A VIHARBAN

Amerikai filmek! Főszereplők:

Claudette Colbert—Ray Milland

Előadások: 3—5—7 órák

APOLLO MOZI

Kelemen Eva, Mihályi Ernő,

Hertay Lili a főszerepben

3 GALA I. B

Magyar vígjáték

Előadások köznapokon a. u. 3, 5, 7,

vasárnap és ünnepnap d. e. 11-kor is

CSOKONAI-SZÍNHÁZ

28-án, pénteken fél 7 órakor

Bál a Savoyban

Propaganda előadás félhelyárral

VÁGÓ SANDOR
NŐI FÉRFI
K A B A T R U H A
SZÉCHENYI-U. SAROK

DIVATLAPOK
2— forinttól
SILLAG könyvkereskedés
PIAC-UTCA 69.

HIREK

Időjárásjelentés. Morsóeltel... A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság jogtudományi szakosztálya március 1-én...

Titkárok, propagandisták és előadók részére... Haladó szeminárium vezetői részére...

SZANSZERVEZETI HIREK

A megyei konferencia előkészítő bizottsága... Hivatásos zenészek III. szakosztálya...

A tűzrakományban fedezett állományok

A tűzrakományban fedezett állományok állít fel a város... A város a vágóhid. mellett baromifeltöltő állomásra...

A népszerű Főiskolai Tanfolyam

A népszerű Főiskolai Tanfolyam a Déry-műteremben ma délután 5-6-ig... A városi közmunkahivatal értesíti az érdekelteket...

SPORT

Röplabda bemutató a vasárnapi sportnapon

A vasárnapi sportnap előkészületi hatalmas méretben folytak a debreceni sportterületek körében... A budapesti előadók...

MEGALAKITJA IFJUSÁGI LABDARUGÓ CSAPATAT A DMTE

A hatalmas erővel szervezkedő munkásgyűlés a napokban alakítja meg ifjúsági labdarugó csapatát... A határozat értelmében...

Ma délután a DVSC sportesemények

Ma délután a DVSC sportesemények 5 órakor a Kisgazda Sporttagozat... A DVSC Testvérség...

Szombaton este a DMTE bírók

Szombaton este a DMTE bírók, akik az utóbbi időben oly sok sikert arattak... A debreceni testnevelési tanárok...

Iparos hírek

A sprobafestő-mázoló szakosztály ma pénteken 3 órakor ülést tart... A városi közmunkahivatal értesíti az érdekelteket...

Kereskedő hírek

Március 9-én délelőtt 10 órakor, határozatképtelenség esetén 11 órakor tartja a Társulat rendkívüli közgyűlést... A városi közmunkahivatal értesíti az érdekelteket...

Adózás könyvelés

Adózás könyvelés: könyvelési szakirod. Vörösmarty-u. 24. Tel.: 117

Tavaszi műtrágyaakció

A földművelésügyi miniszter tavaszi műtrágyaakciót engedélyezett... A műtrágya árának befizetése mellett jelentkezni lehet igénylésre...

Rádióműsor

Budapest I. 6.30: Falurádió. 6.45: Torna. 7: Hírek. 7.20: Átteleptési Kommandóosztály közleményei... Budapest II. 17: Ótórát tea. 18: Hírek...

EJLELI ÜGYELETES SZOLGÁLTATÓ TARTÓ GYOGYSZERTÁR:

Február 22-től február 28-ig Arany Angyal (Vörös Hadsereg útja 60.) és Sas (Hatvan-utca 66.)... Havi előfizetési díj: 10 forint.

APRÓHIRDETÉSEK

Advertisement for 'APRÓHIRDETÉSEK' (Small Advertisements) containing various notices and services like 'Kalapja rossz?', 'Művészi fényképek', 'Báráth kalapmester', 'Házasság', 'Vétel', 'Egy anyakecske eladó', 'Kombinált szekrény', 'Vámospéteri sajtótermésű bor', 'Nagy Lajos kémfestő', 'Külsőt és belsőt', 'Használt gyermekkosztüm', 'FONALARUK', 'Róka-horog', 'Tűzifa', 'Eleserlőm'.

Large vertical advertisement for 'Dálnoki' (Dálnoki) featuring a large 'N' logo and text about 'Pénteken a Jankó Péter bíróság ötös tárgyalás ügyében' and 'A második Veress Lajos...'